

2 Samenvatting

2.1 De beoordeling van de samenvatting geschiedt aan de hand van een overzicht van de *in de opdracht gevraagde* informatie-elementen.

2.2 Bij het toekennen van scorepunten aan de informatie-elementen dient gelet te worden op de inhoud, samenhang en formulering:

- Inhoud: de informatie-elementen dienen inhoudelijk correct te worden weergegeven.
- Samenhang: indien de kandidaat een aantoonbaar onjuist verband legt tussen twee informatie-elementen, dient aan één van beide, afhankelijk van de gemaakte fout, geen punten te worden toegekend.
- Formulering: de weergave van de informatie-elementen moet begrijpelijk zijn voor een lezer die de uitgangstekst niet kent.

2.3 De aftrek voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de samenvatting bedraagt maximaal 4 scorepunten. Onder incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik moet worden verstaan: fouten tegen de regels voor interpunctie, voor het gebruik van hoofdletters, voor zinsbouw, voor spelling, voor woordgebruik en voor woordvolgorde.

Deze aftrekkeregeling dient als volgt te worden toegepast:

voor fouten tegen de regels voor *interpunctie*:

1 fout of 2 fouten	- 0
3 of meer fouten	- 1

voor fouten tegen de regels voor de *overige categorieën*:

1 fout of 2 fouten	- 1
3 of 4 fouten	- 2
5 of 6 fouten	- 3
7 of meer fouten	- 4

Fouten die herhaald worden, moeten gerekend worden als afzonderlijke fouten.

Schrijfwijzen die in overeenstemming zijn met de spelling van 1995 of die in overeenstemming zijn met de spelling van 2005 dienen goed gerekend te worden.

2.4 Voor een kandidaat zoals bedoeld in het Eindexamenbesluit artikel 55, derde lid, wordt een aangepaste aftrekkeregeling voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik toegepast. Dit betreft een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin het eindexamen wordt afgelegd, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie Nederlands niet de moedertaal is.

De aangepaste aftrekkeregeling voor leerlingen zoals bedoeld in artikel 55.3, luidt:

voor fouten tegen de regels voor *interpunctie*:

1 - 5 fouten	- 0
6 of meer fouten	- 1

voor fouten tegen de regels voor de *overige categorieën*:

1 - 5 fouten	- 1
6, 7 of 8 fouten	- 2
9 - 13 fouten	- 3
14 of meer fouten	- 4

Fouten die herhaald worden, moeten gerekend worden als afzonderlijke fouten.

Schrijfwijzen die in overeenstemming zijn met de spelling van 1995 of die in overeenstemming zijn met de spelling van 2005 dienen goed gerekend te worden.

De aangepaste aftrekregeling is niet van toepassing voor kandidaten met een leesbeperking (dyslexie), die niet vallen onder artikel 55 lid 3.

2.5 Het is de kandidaat toegestaan het genoemde maximumaantal woorden in de samenvattingsopgave met 10% van het aantal toegestane woorden te overschrijden. Indien door de kandidaat het aantal toegestane woorden met meer dan 10% wordt overschreden, worden voor de grotere overschrijding per vijf woorden 2 scorepunten afgetrokken. Zie verder het beoordelingsmodel.

Tekst 2 Over oorlog en vrede wordt niet rationeel beslist: waarom haviken vaak winnen van duiven

---

In een goede samenvatting (maximumscore 21 punten) moeten de onderstaande informatie-elementen opgenomen zijn. Om de scores van de samenvatting per onderdeel te kunnen verwerken, zijn deze afzonderlijke informatie-elementen doorgenummerd.

22 maximumscore 2

(benoeming typen adviseurs)

- In tijden van conflicten twee typen adviseurs: de haviken en de duiven 2

23 maximumscore 8

(omschrijving typen adviseurs)

- De haviken geven de voorkeur aan krachtdadig optreden / zijn meer geneigd strijdkrachten in te zetten 2
- twijfelen aan nut concessies 1
- nemen bij hun tegenstanders vrijwel uitsluitend vijandigheid waar / ontwaren vijandige regimes die alleen de taal van het geweld verstaan 1
- De duiven zijn sceptisch over het gebruik van geweld 2
- eerder bereid tot een dialoog / eerder bereid om naar politieke oplossingen te zoeken 2

Vraag	Antwoord	Scores
24	<p>maximumscore 3 (<i>neiging beleidsmakers en algemene verklaring</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beleidsmakers zijn (bij voorbaat) geneigd de haviken meer gehoor te schenken • Dit komt doordat / De verklaring hiervoor is: • de menselijke geest heeft aantal neigingen die alle in het voordeel van de haviken zijn / de menselijke geest van nature het meest ontvankelijk is voor de overtuigingen van de haviken 	<p>1 1 1</p>
25	<p>maximumscore 3 (<i>psychologische mechanismen</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een aantal psychologische mechanismen onderbouwt deze verklaring: / Deze verklaring kan worden onderbouwd aan de hand van een aantal psychologische mechanismen: • mensen zijn veelal slecht toegerust om het gedrag van hun tegenstanders te verklaren / onderkennen slecht de beperkingen waaraan het gedrag van hun tegenstanders onderworpen is • begrijpen slecht hoe zij zelf bij anderen overkomen / nemen aan dat de ander de beperkingen aan hun gedrag onderkent / zijn geneigd het eigen gedrag op te vatten als reactie op het provocerende optreden van de ander 	<p>1 1 1</p>
26	<p>maximumscore 1 (<i>vervolg psychologische mechanismen</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • overdreven optimisme / de illusie de zaak onder controle te hebben / mensen overschatten (systematisch) hun invloed op gebeurtenissen 	<p>1</p>
27	<p>maximumscore 2 (<i>vervolg psychologische mechanismen</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • doorgaans bestaat een negatief oordeel over concessies van de tegenpartij / doorgaans bestaat het gevoel dat concessies van de tegenpartij minder waard zijn • diepgewortelde weerszin tegen het toegeven van verlies / van een nederlaag 	<p>1 1</p>
28	<p>maximumscore 2 (<i>wens</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psychologisch inzicht / Inzicht in de ingewortelde neigingen van de mens kan er hopelijk toe bijdragen dat de haviken niet méér discussies winnen dan hun toekomst 	<p>2</p>

29 Regeling met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de samenvatting¹⁾

Voor fouten met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik kunnen in totaal maximaal 4 hele scorepunten worden afgetrokken. De toepassing van deze aftrekgeregeling kan overigens nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0 punten. Zie Vakspecifieke regel 2 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

30 Regeling met betrekking tot woordgrensoverschrijding van de samenvatting¹⁾

Voor de eerste overschrijding met 22 woorden dienen geen scorepunten te worden afgetrokken. Voor elke volgende overschrijding dienen per 5 woorden steeds 2 scorepunten te worden afgetrokken tot een maximum van 16 scorepunten. De toepassing van de aftrekgeregeling kan overigens nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0 punten.

noot 1:

Bij positie 29 en 30 van het score-invoerformulier in het programma WOLF dienen de eventuele aftrekpunten aangegeven te worden als een positief getal. Heeft een kandidaat bijvoorbeeld 3 aftrekpunten vanwege incorrect taalgebruik, dan noteert u bij positie 29 een 3. Indien er geen sprake is van aftrek, dient een 0 te worden ingevuld.

Schematisch:

221 - 242: 0 scorepunten aftrek;

243 - 247: 2 scorepunten aftrek;

248 - 252: 4 scorepunten aftrek;

253 - 257: 6 scorepunten aftrek;

258 - 262: 8 scorepunten aftrek;

et cetera, tot een maximale aftrek van 16 punten.

Bronvermeldingen

---

tekst 1   naar: Sebastien Valkenberg, NRC Handelsblad, Opinie & Debat,
24 maart 2007

tekst 2   naar: Daniel Kahneman en Jonathan Renshon, NRC Handelsblad,
3 en 4 februari 2007, oorspronkelijk verschenen in Foreign Policy